

A Tiszai Vegyi Kombinát története

1953 - 2013

Előszó

Kedves Olvasó!

Ha legegyszerűbben próbálunk feladatunkra tekinteni, akkor küldetésünk tézise így is megfogalmazható: a benzint vagy gázolajat alkotó szén- és hidrogénatomok tömkelegét úgy szintetizáljuk, hogy abból műanyag-feldolgozó vásárlóink a mindennapjainkat megkönnyítő használati tárgyakat alkothassanak. E tárgyak és eszközök pedig a társadalmat alkotó egyének mindegyikének életét egyszerűbbé, könnyebbé teszik.

60 éve indult el az a történet, melynek eredményeképpen a TVK ma Közép-Kelet-Európa piacvezető poliolefin gyártója. Múltunk fontos pillanatainak megőrzése, dokumentálása jövőnk szempontjából is értékes. Múltbéli erőnket, melyek segítettek a sikerek elérésében, meg kell őriznünk. Hibáinkból, amelyek miatt olykor bukdácsolunk, tanulunk kell, hogy ugyanazt még egyszer ne kövessük el. Történetünk momentumainak rendszerezése, megőrzése folyamatos munka. Egyik fontos lépcsőfoka volt ennek 2007 őszén a Múzeumterem kialakítása és átadása.

A 60 évünk pillanatait felvonultató album egyfajta folytatása e munkának. Jó érzés tudni, van mit folytatni, van mit megörökíteni.

Az új követelményekhez igazodva újraszerveztük társaságunk szervezeteit; működésünket harmonizáljuk a TIFO-val; belevágtunk a butadién-kinyerő üzem megvalósításába, ami remélhetően sikereink felsorolásában újabb fejezetet jelenthet majd, ha két évtized múlva visszanezünk a 2010-es évek közepére.

Emellett nem hanyagoljuk el társadalmi kötelezettségeinket sem, felelős vállalati polgárként kivesszük részünket Tiszaújváros és a dél-borsodi régió településeinek életéből is.

Feladataink elvégzésében mindenkinek jut szerep. A gépezetben a legkisebb csavar is számít. Mint az új ÖTR logó létrejötte is bizonyítja, mindenkire számítunk, aki a munkaköri leírásában foglaltakon túl is hozzá akar tenni valami pluszt a társaság működési hatékonyságának javításához, a TVK értékének növeléséhez vagy éppen a fenntartható fejlődés követelményeinek való megfeleléshez.

Múltunk tanítómesterünk is, ezért fontosak a történeti könyvek. Hans Christian van Baeyer „Az atom születése” című könyvének egy párbeszéde szolgáltatta a mottót egy másik könyvhöz, Bill Bryson „Majdnem minden rövid története” című alkotásához:

Szilárd Leó fizikus egyszer kijelentette barátjának, Hans Bethének, hogy azon gondolkodik, nem kellene-e naplót vezetnie.

- *Nem jelentném meg. Csak leírnám a tényeket, tájékoztatásul Istennek.*
- *Nem gondolod, hogy Isten tisztában van a tényekkel? – kérdezte Bethé.*
- *De igen – felelte Szilárd. – A tényeket ismeri, de nem ebben a változatban.*

A TVK 60 album szerkesztőinek igyekezete hasonló célt szolgál. Felillantani a TVK történetének mérföldköveit, ahogy a korabeli dokumentumokból ők látják. Természetesen nem tudják visszaadni minden itt dolgozott és dolgozó munkatárs emlékeit, benyomásait és érzéseit. De ez a történeti visszapillantás mindenki számára alkalmat teremt a kedves vagy nehéz pillanatok visszaidézésére, amelyek immár az élete részeivé lettek.

Így most a TVK majdnem teljes rövid története, egyfajta változatban illusztrációkkal együtt olvashatóvá és láthatóvá is válik egyben.

Jó munkát és jó olvasást kívánok!

Pethő Zsolt
vezérigazgató

A Tiszai Vegyi Kombinát története

Tiszaújváros (hajdani Tiszaszederkény, majd Leninváros) múltja csupán néhány évtizedre nyúlik vissza, és erősen kötődik az ország második világháború utáni ipari fejlesztéséhez. A két folyó, a Sajó és a Tisza találkozásánál kedvezőek voltak a feltételek az energiaipar, a kőolaj-finomítás és a vegyipar telepítésére.

Az iparkörzet kialakítása sok ember számára ígért munkalehetőséget. Az ország minden részéről érkeztek családok, akik a biztos és hosszú távú megélhetés reményében itt telepedtek le. Tiszaújváros születése kizárólag a TVK létrejöttének köszönhető, a város története az elmúlt évtizedekben összekapcsolódott a vállalat történetével.

Határozat az alapításról

A második világháborút követően, a villamos-energia ipar nagyfokú elmaradottsága miatt a kormány 1951-ben elfogadta egy Tiszapalkonya határában létesítendő új hőerőmű beruházási tervét. A térségben a villamos-energiát termelési lehetőséget teremtett a vegyipar telepítéséhez is.

Az első magyar Földgázkombinát létrehozásának első terveiben (1951) ilyen jellegű gyár telepítését a Balaton mellékkén lévő földgáz alapanyagra támaszkodva képzelték el, azonban az a terület csak 15-20 évre lett volna képes biztosítani a földgáz szükségletet. A Román Szocialista Köztársasággal 1952. április 12-én kötött 25 évre szóló megállapodás értelmében vezetékén érkező évi 120 millió köbméter földgáz biztosítása egy keletebbre fekvő felhasználói üzemet tett ésszerűbbé. A román alapanyag vegyipari célra kiválóan alkalmas volt, hiszen a világ legjobb minőségű gázai közé tartozott.

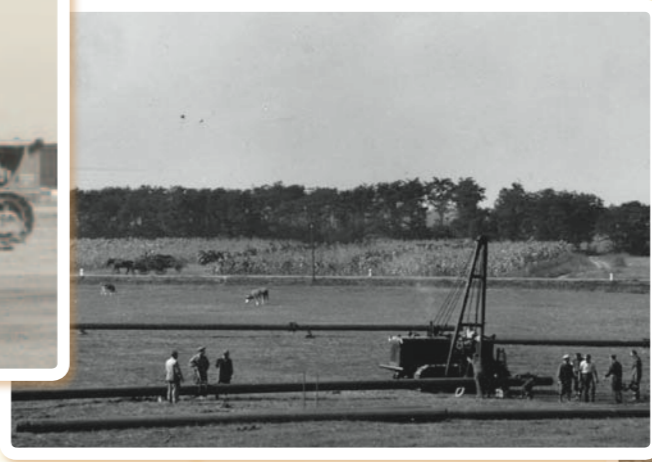
Az Országos Tervhivatal 1952. október 13-án fogadta el 0076/52. sz. Határozatában a Tiszapalkonyai Földgáz Kombinát létrehozásának beruházási programját. A vegyi kombinát végleges helyének kiválasztásában a nyersanyag közelsége, a villamos energia, a gőz és vízellátás lehetősége, a szállítás és munkaerő megoldottsága fontos szerepet játszott. A helykijelölési határozatot 1952. december 29-én hozták meg, e szerint a létesítményt a tiszapalkonyai Tiszai Erőmű Vállalat szomszédságában lévő sík területre kell telepíteni, így biztosítva a szükséges energiaellátást. A beruházási tevékenységet 1953. január 31-ig a beruházást irányító minisztérium látta el.

Az alapítólevél kiadásának másnapján, a Minisztertanács 1953. január 16-án kelt, 00470/8/53. számú határozatával megalapította a Tiszavidéki Vegyi Kombinát vállalatot, amely 1953. február 1-től vette át a beruházások irányítását.

Megkezdődik az építkezés

Az eredeti tervekben PVC, nitrogén-műtrágya, szerves intermedierek és poliakril-nitrilszál gyártása szerepelt a Minisztertanács 1954. június 14-ei határozatában. Ezt követően 1954-55-ben a beruházási terveket számos alkalommal módosították és átcsoportosították, ezen viták során több alkalommal is felvetődött a Tiszavidéki Vegyi Kombinát építésének leállításáról. (Az akkor tervezett beruházások egy része, mint a PVC-gyártás, végül is Kazincbarcikán, a Borsodi Vegyi Kombinátban – ma Wanhua-BorsodChem – valósult meg.) A Vegyipari Minisztérium 1955. május 9-én a gyár Tiszapalkonya mellé telepítése mellett foglalt állást és ugyanazon év szeptember elején meg is kezdődik a kombinát építése. A Tiszavidéki Vegyi

Kombinát mint beruházó vállalat létrehozását 1956. január 31-én rendeli el az Országos Tervhivatal elnöksége. Az 1956-os forradalom eseményei a TVK építésére is hatással voltak. A munkálatok lelassultak, majd kisebb-nagyobb időre meg is szakadtak. Csak másfél év múlva, 1958-ban indult újra az építkezés. A második öt éves terv legnagyobb építkezése rendkívüli erőfeszítéseket igénylő munkafázissal indult még 1955 szeptemberében. Az új gyáróriást a Tisza árterére tervezték, ezért nagyszabású tereprendezés vált szükségessé. Az építkezésen dolgozóknak négy esztendő alatt 700 000 köbméter földet kellett megmozgatniuk, s csaknem egymillió köbméter anyagot beépíteniük.

MINISZTERTANÁCS HIVATALA
Budapest, 1953.

A Határozatok Tára
nem közli.
Készült 18 példányban.
1/4. sz. példány.

Kapják:
Görög Ernő elvtárs
Hidas István elvtárs
Olt Károly elvtárs
Szabó Gergely elvtárs
Vas Zoltán elvtárs
Csontos Tibor elvtárs
Sándor Márton elvtárs
Fikler György elvtárs
Sebes István elvtárs
Cseregyő János elvtárs
Szeita János elvtárs 2 pld.
Keszorú Jánosné elvtárs

A MINISZTERTANÁCS
0470/8/1953. sz.
határozata
Tiszavidéki Vegyi Kombinát alapításáról.

Tiszavidéki Vegyi Kombinát elnevezésű, A/1. típusú vállalatot kell alapítani.

A vállalat székhelye Tiszapalkonya (ideiglenesen: Budapest).
A vállalat tárgya: 1955. év végéig a saját beruházását végzi, majd szerves alapanyagokat és műanyagokat gyárt.

A vállalat irányító szerve: a vegyipari miniszter.
Budapest, 1953. január 16.

Hákosy Mária s.k.
a minisztertanács elnöke

Magyar Országos Levéltár XIX-A-83-b-0470/8/1953.

Minisztertanács Hivatala
Budapest, Országház

M. T. határozat száma: 0470/8/1953. Kérelmező: A.P. pld.

Kérelmező neve: Tiszavidéki Vegyi Kombinát
Munkatitkár: Horváth László assz. titkár

Előterjesztés: 1953. január 16-án
Tiszavidéki Vegyi Kombinát
1953. 04. 16.

Szám	Név	Adat	Szem	Név
2.	Cseregyő János elvt.	1953. 13. 13.		Horváth L.
3.	Hidas István elvt.	1953. 2. 25.		
	Olt Károly elvt.			
	Szabó Gergely elvt.			
	Vas Zoltán elvt.			
	Csontos Tibor elvt.			
	Sándor Márton elvt.			
	Fikler György elvt.			
	Sebes István elvt.			
	Cseregyő János elvt.			
	Szeita János elvt.			
	Keszorú Jánosné elvt.			

Magyar Országos Levéltár XIX-A-83-b-0470/8/1953.

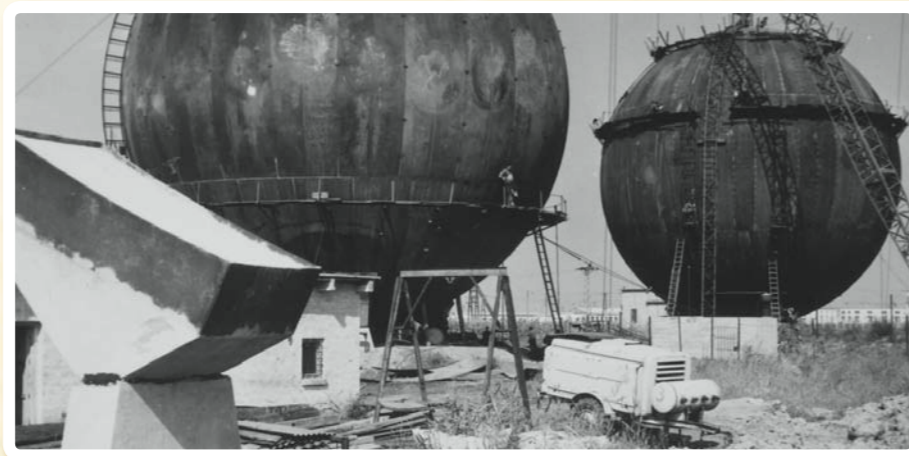
A Gázüzem az első

A beruházási problémákat végül a Szovjetunió felajánlása oldotta meg, melyben egy 210 000 t/év kapacitású nitrogén-műtrágyagyár tervdokumentációjának átadását, illetve az ahhoz szükséges berendezések szállítását vállalta magára. A két kormány 1958 novemberében egyezményt kötött, ez alapján az 1961-63-as években egy Magyarországon felépítendő nitrogén-műtrágyagyár megépítéséhez a szovjet fél műszaki és termelési eszközöket biztosított.

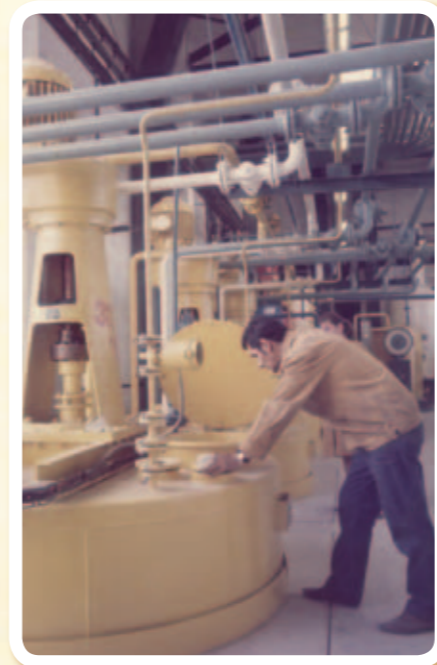
A tervezési feladat 1959-re elkészült, ebben az évi 100 000 tonna ammóniát, és annak felhasználásával 210 000 tonna ammonitrátot és 10 000 tonna karbamidot termelő üzem létrehozását 1965-re irányozták elő. A tervezésben segítségre volt az a szempont is, hogy a Román Szocialista Köztársasággal kötött egyezségben biztosított földgáz mennyiségét 120 millióról 200 millió köbméterre növelték 1958-ban.

Ezzel párhuzamosan közel egy négyzetkilométeren 1960-ban megindult az üzemszár építése és a leendő dolgozók képzése is. A szakmai dolgozók képzésére több szovjet és román, vegyiparral rendelkező városban, valamint az 1930-as évektől létező Péti Nitrogénművekben és a nem sokkal korábban alapított Borsod Vegyi Kombinátban került sor.

A TVK első működő egysége a Romániából érkező gáz fogadásához szükséges Gázüzem volt, amellyel párhuzamosan a központi szennyvíztisztító üzem is elkészült 1959-ben. A leendő műtrágyagyár nyersanyag ellátását biztosító földgázvezeték, amely a romániai Kissármásról indult, 1959. április 1-től üzemszerűen működött. Ez a vezeték biztosította a festékgyár földgáz igényét, majd 1964 őszétől a nitrogén-műtrágyagyár alapanyag szükségletét. A gázvezetékéből és a gázfogadó állomásból álló üzemegeység 1959. október 21-én kezdte meg üzemelését. A jellegzetes gáztartályokat idézte és a mai napig is idézi a TVK logója.

A Lakkfesték és Műgyantagyár

A magyarországi vegyipar fejlesztése érdekében festékgyár létrehozását tervezték Budapesten, de mivel itt a bővítés hely hiányában kétséges volt, másfelől nem akarták tovább növelni a főváros ipari terheltségét, az üzem létrehozását más helyszínre tervezték át. A Nehézipari Minisztérium 1957. december 31-én adott utasítást arra, hogy a tervezett festékgyárat Tiszapalkonyára telepítsék.

1958. áprilisában megszületett az évi 6000 tonna kapacitású Lakkfesték és Műgyantagyár beruházási programja. Az eredetileg Kőbányára tervezett gyár öthónapos próbaüzem után 1961. januárjában kezdte meg a lakkfesték és az ehhez szükséges műgyanta gyártását. A Lakkfesték- és Műgyantagyárban a legnagyobb mennyiségben alkiműgyantát gyártottak, mely alapja volt más jellegű festékek és zománcok előállításának, ilyen volt az úgynevezett szintetikus zománc, mely legnagyobb mennyiségben került forgalomba. A csomagoló eszközellátás biztosítására a Műszaki Főosztály kidolgozta egy dobozüzem létrehozását is, melyet gyors megvalósítás követett.

A modern gépek, berendezések mentesítették a gyár dolgozóit a nehéz fizikai munkától, az új fejlesztésű zártrendszerű gyártósorok pedig védelmet nyújtottak a felhasznált anyagok egészséget veszélyeztető hatásai ellen. A helyben előállított alkiműgyantára alapozva a gyár évente több mint 50 000 tonna festéket állított elő, ez a mennyiség a hazai festéktermelésnek mintegy a felét tette ki.

A termékek között lakkok, zománcok, gépkocsifestékek, alváz- és üregvédőanyagok, valamint korszerű vízzel hígítható festékek és ragasztók széles választéka is megtalálható volt. A dobozüzemben évente 4 millió darab festékdobozt gyártottak.

A Műtrágyagyártól az avatásig

A Műtrágyagyár építése 1961-ben indult és három évig tartott. A beruházások megvalósítása közben, 1962. március 22-én kapta meg a vállalat mai nevét: Tiszai Vegyi Kombinát. A műtrágyagyártáshoz szükséges egységek közül elsőként a Savüzem kezdte meg a munkát 1964. augusztus 15-től, a Borsodi Vegyi Kombináttól vásárolt cseppfolyós ammónia felhasználásával. 1964 októberében megindult az önálló ammóniatermelés, és a fokozatosan üzembe helyezett szintéziskörök beindításával 1965. április 23-ára a próbaüzem sikeresen befejeződött a Műtrágyagyárban.

Több mint egy esztendő biztonságos üzemeltetés után 1965. november 29-én avatta fel Fock Jenő, a Minisztertanács elnökhelyettese, a Politikai Bizottság tagja Magyarország legnagyobb vegyipari létesítményét. A Tiszai Vegyi Kombinátban ekkor már a műtrágyagyár mellett festékgár is működött, valamint 1963 januárjától Központi Javító Műhely is, mely a későbbi Gépgyár első létesítménye volt. Az ünnepi avatást megelőzően, június 1-ével a Tiszai Vegyi Kombinátot üzemeltető szervezet önállóvá vált, a beruházó apparátusból pedig létrejött a Petrolkémiai Beruházási Vállalat. Utóbbi fő feladata a TVK beruházásainak gondozása volt, melyek közül a Polietiléngyár, majd az Olefingyár megvalósításának terve volt a legjelentősebb. Az évi 24 ezer tonna kapacitású kissűrűségű Polietiléngyár beruházási programját már 1965 áprilisának végén elfogadták, az Olefingyár beruházási programja az 1970-es évek elején indult el.

Bővül a Műtrágya és a Karbamid üzem

A Műtrágyagyár próbaüzemének indulását követően elkezdődött az üzem kapacitásának bővítése, melynek eredményeként 1965-ben 200 000 tonna, 34%-os nitrogéntartalmú műtrágya gyártása vált lehetővé. A fejlesztés a nitrogén-műtrágyagyár bővítésével már 1965-ben megindult, mely az addigi kapacitáson felül 250 000 tonna ammóniát állított elő, így 1968-tól fél millió tonna nitrogén-műtrágyát állított elő.

A karbamid termelő üzemegység próbaüzeme 1965 októberében indult, ami a legnagyobb, 46,7% nitrogéntartalmú műtrágya alapjául szolgált. Ez a termék mind a földművelésben, műtrágyaként, állattenyésztésben takarmány kiegészítőként, mind az ásványolaj feldolgozóiparban további felhasználásra alkalmas volt. A szovjet tervező szakemberek időközben szerzett tapasztalataik alapján korszerűsítették a karbamid üzemet, ezért a próbaüzem mellett a teljes kapacitású gyártás csak 1966 márciusában kezdődött el.

A műtrágyák korszerű és szabadtérben való tárolásának időtálló csomagolása érdekében 1966-ban 7 millió db/év kapacitású polietilén zsákgyár létesült, mely e termék mellett a mezőgazdaság számára agrofóliát is előállított. Ezen tevékenységhez kapcsolódva 1966. szeptember végén kezdődött meg a műanyag-feldolgozás, a gyár fő profilja a fóliatermékek előállítása, a kötöző zsinog és különböző fúvott üreges testek gyártása volt. A polietilén párnaszakot gyártó üzem volt a Műanyaggyár első termelő egysége. Ettől kezdve a műtrágyát az időjárásnak ellenálló polietilén zsákokba csomagolták, amely így nemcsak könnyen szállíthatóvá, hanem a szabadban történő tárolásra is alkalmassá vált.

Megépül a Gépgyár

Az alapberuházás idejében már megépült egy jól felszerelt központi Karbantartó Műhely, amely segítséget nyújtott a gépek szereléséhez, anyagellátásához. Az itt dolgozók feladata a gépek, berendezések üzemben tartása, javítása, az időszakos átvizsgálások és hitelesítések elvégzése volt. Szintén az alapberuházás részeként a Gépgyár öntődéje 1965 végére épült meg, mely a Kombinátnál gépeinek karbantartásához, és új berendezéseinek szereléséhez szükséges öntöttvas-, acél- és színesfémöntvényeket állított elő. Két évvel később a Gépgyárban már különböző vegyipari készülékek, hajtóművek, műanyagfeldolgozó gépek gyártása is megindult. (A Gépgyár öntődjét 1982-ben állították le az addigra gazdaságtalanná váló tevékenység miatt.)

A petrokémia alapja, az Olefingyár

A szocialista gazdasági integráció részeként, 1970. szeptember 15-én kötötték meg a magyar-szovjet kormányközi Olefin egyezményt, mely alapja lett a későbbi nagyszabású petrokémiai fejlesztéseknek.

Az egyezmény lényege, hogy Magyarország évi 250 000 tonna etilént gyártó üzemét építhetett, amelynek termeléséből tíz éven át évi 130 000 tonna etilént, 80 000 tonna propilént, műanyaggyártáshoz szükséges alapanyagokat szállított a szovjet félnek, amelyek ellenében magasabb feldolgozottságú petrokémiai termékeket kapott a partner-től, olyanokat, amelyekre az országnak szüksége volt.

Ennek első lépcsője a Tiszai Vegyi Kombinátnál a vegyipari benzín hőbontásán alapuló, LINDE-technológiájú Olefingyár építése volt. Az új Olefinmű létesítésére vonatkozó javaslatot a Gazdasági Bizottság GB 10. 190/69. számú határozatában, 1969. december 20-án fogadta el. Az Olefinmű építésével párhuzamosan az ukrajnai Kalusban vinilklorid gyár építése indult el.

A két gyár közti fizikai távolságot egy 336 km hosszú etilén távvezeték hidalta át, melynek építését 1970-ben kezdték meg. A vezetéket a két ország határán, Beregdaróc községnél, 1974. október 25-én, ünnepélyes keretek között csatolták össze. Az esemény a „vörös varrat” néven vonult be a krónikákba. Ennek következtében közvetlen technológiai kapcsolat jött létre a két gyár között.

Az Olefingyárban 1975. február 13-án, pénteken 13 órakor indult meg a folyamatos termelés és az etilénszállítás a kalusi Klórvinil Termelési Egyesülés felé, majd 1975. március 3-án pedig megtörtént a gyár ünnepélyes felavatása. A ceremónia után egy hónappal Huszár Andor igazgató, és Szabó Gergely, a Petrokémiai Beruházási Vállalat igazgatója, megosztott Állami Díjat kapott az olefinmű építésének szervezéséért.

A petrokémia alapja, az Olefingyár

Az olefingyár beindulásával megoldódott a folyamatos alapanyag-el látás a kombinát poliolefin-gyártó egységeinél. Az itt előállított termékekre alapították később a polietilén és polipropilén gyárakat. Az üzemben vegyipari benzin feldolgozása során etilént, propilént, C4-C5-C6-C7 frakciót állítottak elő. A C4 frakció izobutilén komponensét a Tiszai Finomító dolgozta fel metiltercier-butiléterré.

A magyar-szovjet kormányközi egyezménynek köszönhetően a Szovjetunió- nak 10 éven keresztül, évente 130 ezer tonna etilént, valamint propilént és C4 frakciót adott át a TVK, ezért cserébe petrokémiai és műanyagipari termékeket kapott Magyarország. A Tiszai Vegyi Kombinátból a vasúti tartálykocsikon kívül több tízezer kamion szállította el a hatalmas árutömeget. A beérkező, illetve kimenő anyagok mennyisége elérte az évi 1 millió tonnát.

A petrokémiai tevékenység 1970. augusztus 24-én az első, kissűrűségű Polietilén-gyár (később „Kispegy”, illetve LDPE-1 néven ismerték) üzembe helyezésével kezdődött, amely ICI technológián alapult. Hivatalos átadására 1971. október 28-án került sor. (Az új olefinmű megépítése előtt egy szovjet technológiájú, „kisetilén-gyár” néven ismert üzem próbálta kiszolgálni az igényeket és a polietilén-gyártást. Az üzemet állandó technológiai problémái miatt 1974-ben leállították, az Olefingyár üzembe lépéséig import etilénnel szolgálták ki a Kispegy alapanyag igényét.)

A hetvenes évek közepén a gyáregység kapacitása több mint kétszeresére, mintegy 55 ezer tonnára növekedett. Az évek során speciális polietiléntípusokat állítottak elő, melyeket számos területen használtak a csomagolóeszköz gyártástól a kábeliparig.

A Tartálpark üzem eredetileg a Polietilén-gyár (jelenleg LDPE-1 üzem) alapanyag-ellátására épült Kisetilén-gyár Tartálparkjaként kezdte meg működését 1968-ban a hozzá tartozó Töltő-Lefejtő állomással. Az első nagy fejlesztés az 1974-75. évben évben volt, amikor az üzem bővítésére került sor: új atmoszférikus és nyomás alatti tartályok létesültek az Olefingyár ellátására alap-és bizonyos segédanyagokkal, továbbá az etilénnel és a propilénnel kívül a gyár termékeinek fogadására az etilén-gyári tartályok felújításával, valamint a nyomás alatti gömbtartályok megépítésével. A nyomás alatt cseppfolyós gázok (propilén, C4-frakció) vasúti tartálykocsikba töltésére új töltő- lefejtő állomás létesült.

A hazai műanyagipar megteremtője

A magyar vegyipar egyik legtehetségesebb és legsokoldalúbb vállalati vezetőjeként számon tartott Huszár Andor több mint két évtizeden át irányította a Tiszai Vegyi Kombinátot 1965. július 1-től 1988. december 31-ig. Neve egy egész korszakot fémjelez a vállalat történetében, kiemelkedő szervezőkészségének köszönhetően a TVK beruházásai rendre sikeresen valósultak meg.

Vezetése alatt évi 250 ezer tonna kapacitású olefinmű, 90 ezer tonna összkapacitású polipropilén üzemek és 195 ezer tonna kapacitású polietilén üzemek épültek meg. A megtermelt etilén egy részét itthon és külföldön értékesítették. A polietilén és polipropilén üzemek termelésének egy részét az évi 100 ezer tonna kapacitásúra bővült Műanyaggyárban dolgozták fel, a többit idehaza és külföldön értékesítették.

Huszár Andor - és a TVK - sikereiben elvülhetetlen érdemeket szerzett dr. Szekér Gyula egykori nehézipari miniszter, később miniszterelnök-helyettes is. A vegyipar fejlesztésének irányítójaként felbecsülhetetlen volt irányító-támogató szerepe egy olyan korban, amikor a beruházási forrásokért is hatalmas lobbiküzdelmet folytattak az egyes ágazatok vezetői. Huszár Andor is tagja volt annak a Szekér Gyula vezette testületnek, amelyik eldöntötte, hol és mi épüljön. Kettejük jó munkakapcsolata és együttműködése nélkülözhetetlen volt a TVK fejlődéséhez.

A pályatársak egyöntetű véleménye szerint Huszár Andor maradandót alkotott, érdemei vitathatatlanok. Emlékét tábla őrzi a TVK-ban és Tiszaújvárosban is.

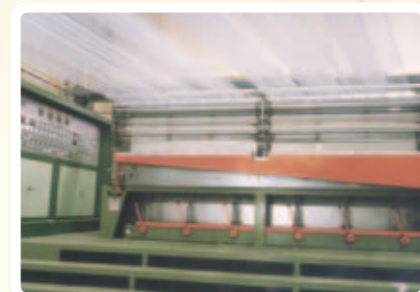
A műanyag-feldolgozás bővülése

A Műanyaggyárban a termelés 1966 szeptember végén, polietilén feldolgozással kezdődött. Az üzem, amelynek induló feldolgozó kapacitása évi 1 500 tonna volt, évente 6 millió darab műtrágyás párnaszakot és 200 tonna agrofóliát gyártott. 1969-től tejsomagoló tömlővel és konfekcionált zsugor PVC fóliával bővült a termékpaletta. A folyamatosan bővülő műanyag-feldolgozó gyárban 1971. november 28-án felavatták a TVK 12 méter széles agrofóliagyártó gépsorát. Két év múlva megkezdődött az üreges poliolenlemezek, a cartonplast gyártása, majd 1977-ben beindították a 16 méteres agrofólia, valamint a fúvott hordók előállítását. A Műanyaggyár ünnepélyes avatására az első üzemegységek működésbe lépése után 12 évvel, 1978. november elején került sor.

A műanyagtermék-paletta további bővítésének köszönhetően 1981 decemberében megkezdődött a próbaüzemeltetés a BIAFOL I. fóliagyártó berendezéssel (két irányban nyújtott polipropilén fóliák), majd a következő év májusában megindult a folyamatos termelés. A sikeres üzemvitelnek és az értékesítésnek köszönhetően 1988. március 29-én megkezdődik a folyamatos termelés a BIAFOL II. Üzemben is.

A gyárkomplexum fejlődését bizonyította, hogy folyamatosan bővült a gyár termékpalettája. A Geotextília üzem 1987 elején történt üzembe helyezésével a vállalat ugyanis egy dinamikus fejlődési perspektívával rendelkező új termék, a nemszőtt textília gyártását kezdte meg. Szőtt-zsák üzemét pedig 1989-ben hozta létre a Tiszai Vegyi Kombinát. Még azon év júliusban már ótrétegű fóliát is gyártottak.

A termékválaszték jelentős bővülésének köszönhetően 1989-ben már évente mintegy 100 000 tonna polietilént és polipropilént dolgozott fel a gyár. A műanyagfóliák legnagyobb felhasználója a mezőgazdaság volt. Polipropilénből többféle termék készült, például a tejpar részére poharak, a csomagolóiparnak fólia és pántolószalag, az építőipar és a mezőgazdaság részére pedig gégecsövek.

Időszerűvé vált a raktári készletek nyilvántartási rendszerének korszerűsítése is. Az 1981-ben üzembe helyezett Számítógép Központ 1990-ben új épületbe költözött, feladata a vállalat teljes informatikai hálózatából beérkező gazdasági adatok rendszerezése és feldolgozása volt.

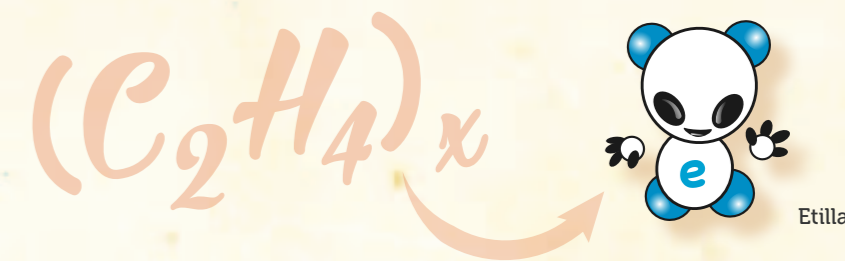
A polietilén gyártás mérföldkövei

A z 1970-ben megkötött Magyar-Szovjet Olefinkémiai Egyezményt 1980. március 11-én a két fél 20 évre meghosszabbította, azonban a Szovjetunióba irányuló évi 130 ezer tonnás etilén export 1986-ban befejeződött. A Kalusi Olefinmű üzembe helyezésével „megfordult” az etilénszállítás iránya. Ettől kezdődően a Szovjetunió szállított etilént Magyarországra évi 60 ezer tonna mennyiségben, amelyért cserébe hazánk polipropilén granulátumot exportált. A TVK-ban termelt, illetve a Kalusból érkező etilén felhasználására alapozva határozta el a Kombinát vezetése egy új lineáris Polietiléngyár (HDPE-1) létesítését.

Az 1980-as évek elejére a felvevőpiac teljesen biztosított volt, ezért az Állami Tervbizottság 1982. október 20-án áldását adta egy, új nagy- és közepes sűrűségű polietiléneket előállító üzem építésére. Az indoklás szerint az alapanyagbázis rendelkezésre állt, a prognosztizált igények pedig garantálják az értékesítést. A végleges engedély 1983. február 23-án született meg. A Tervbizottság 5003/83. számú határozatával jóváhagyta egy 140 000 tonna/év névleges kapacitású lineáris polietilént gyártó, PHILLIPS technológiával működő üzem létesítését.

TIPELIN

A beruházás 1984. április 4-én indult, és intenzitása oly nagyfokú volt, hogy a 35 hónapos beruházási ütemmel szemben 28 hónap alatt megépült.

Elkészülte majdnem egybeesett a Kalusba történő etilén szállításának befejezésével, egyben a szállítás irányának megfordulásával. A kalusi Olefinműből érkező, valamint a helyben termelt etilén felhasználásával kezdte meg működését az új üzem 1986. augusztus 21-én.

Az alkalmazott technológia magas színvonalához hozzájárult a gyártást ellenőrző számítógép hálózat is, amely automatikusan állította be a legoptimálisabb termelési és minőségi paramétereket. A felvevőpiac igényeinek megfelelően néhány év múlva a gyár 180 000 tonnára növelte éves kapacitását. Az itt gyártott új, nagy- és közepsűrűségű polietilén termékek a csomagolóipar és a műszaki alkalmazástechnika területén voltak keresettek. A kereslet folyamatossága, a magas kapacitáskihasználtság miatt 1990-ben kemencebővítés is történt a HDPE-1 üzemet polietilénnel kiszolgáló Olefingyárban.

A TVK folyamatos bővülésének újabb állomása, az évi 60 ezer tonna kapacitású, BASF technológiával működő kissűrűségű Polietiléngyár, az LDPE-2 megépítése volt, amely 1991. július 3-án kezdte meg a termelést.

A folyamatosan épülő új üzemek a tartálpark fejlesztését is megkövetelték. Szinte minden új üzem építéséhez új tartályok és töltő-lefejtő állomások és berendezések létesítése is kapcsolódott.

TIPOLEN

Indul a polipropilén gyártás

A

központi Petrolkémiai Fejlesztési Program 1973-as jóváhagyását követően 1975. február 13-án határozatot hozott a Minisztertanács állami propilényári nagyberuházásról. (MT3057/75) Ennek következtében épült meg az évi 40 000 tonna kapacitású Polipropilényár. A PP-1 gyár működése HERCULES technológián alapult, és 1978. szeptember 30-án kezdte meg a termelést, célja pedig a hazai igények kielégítése és exportlehetőségek megteremtése volt. Az ott előállított alapanyagokat felhasználó műanyaggyári üzemegység még ugyanazon évben megkezdte működését, míg a sikeres próbaüzemeltetést követően a Polipropilényár ünnepélyes avatására 1979. június 1-én került sor.

TIPPLEN

Propilla

A polipropilén iránti igény hatására 1980-ban döntés született egy újabb gyáregység építéséről. A SUMITOMO technológiával működő gyár évi 50 000 tonna alapanyag előállítására volt képes induló kapacitása 25 százalékos növelését követően. Az 1983. október 25-én termelni kezdő PP-2 gyárban, Magyarországon elsőként működött teljeskörű mikroprocesszoros irányítás.

A TVK dinamikus fejlődésének egyik legsikeresebb éve volt 1983. Ebben az évben helyezték a Polipropilényár mellett üzembe a japán SUMITOMO cég berendezésével működő hulladékégetőt, amely évi 6 800 tonna folyékony és szilárd hulladék megsemmisítését tette lehetővé úgy, hogy gözt termelt.

A fejlesztés harmadik lépése a HIMONT technológiával működő, új Polipropilényár építése volt. A 60 000 tonna éves kapacitású PP-3 üzem 1989 februárjában kezdte meg a termelést.

Rendszerváltás és átalakulás

A szocialista rendszer gazdasági, társadalmi, vezetési válságával a vállalat életében is elkerülhetetlennek látszó változások történtek. 1989-ben Polipack Kft. néven megalakult a Tiszai Vegyi Kombinát első vegyes vállalata. Ezeket sorra követte a többi vállalatrész átalakulása is. 1990. május 1-től a Lakkfesték- és Műgyantagyár vegyes vállalatként működött tovább az AKZO-val. Mindezen események egybeestek a vállalat fejlődésének megtorpanásával, amely a 80-as évek végén kezdődött és egészen 1994-ig tartott.

Az 1989-90-ben bekövetkezett társadalmi, politikai változások a gazdaságirányításban is éreztették hatásukat. Ezek a hatások a Tiszai Vegyi Kombinátot sem kerültk, kerülhették el. A Vállalati Tanács 1991. október 25-i ülésén Pálfi Sándor vezérigazgató részvénytársasági formáról szóló előterjesztését a jelenlévők egyhangú szavazással jóváhagyták. Ezek következtében a gyárkomplexum 1991. december 31-ei hatállyal egyszemélyes állami tulajdonú részvénytársasági formában folytatta működését.

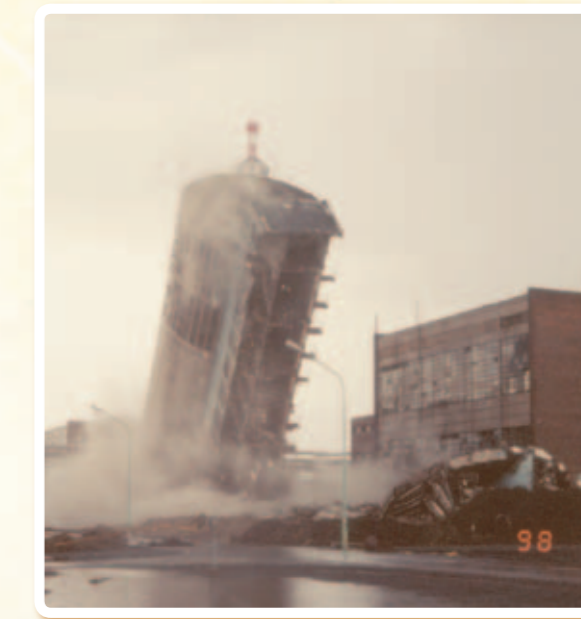

A változó Munka Törvénykönyve előírásainak megfelelően, az első Üzemi Tanács választásra 1993. V. 25-26-án került sor a TVK-ban. A 13 tagú ÜT elnökévé Kovács Józsefet választották. A 2010-11-es a hetedik volt az Üzemi Tanács választások sorában, ekkor három évre kaptak mandátumot a tagok a munkavállalói érdekek védelmére. Szakszervezetek 1959 óta képviselik a munkavállalókat a TVK-ban, jelenleg három szakszervezet működik a vállalatnál.

Az ISO 9000-es szabványsorozaton alapuló minőségbiztosítási rendszer kiépítése 1991 augusztusában kezdődött meg. A társaság versenyképességének fokozása érdekében 1993-ban teljes termelő tevékenységére auditáltatta az ISO 9001 szabvány szerint működő minőségbiztosítási rendszert. Két évvel a megkezdett folyamat után 1993. október 25-én a részvénytársaság négy termelőegysége, az Olefingyár, a Polietilényár, a Polipropilényár és a Geotextília Üzem vehette át a minőségbiztosítási rendszerek megfelelően működő tanúsítványokat. A következő év április 5-én a Műanyagfeldolgozó Profitcenter, majd szeptember 13-án a Műtrágyagyártó Profitcenter kapta meg az oklevelet. A minőségbiztosítás újabb állomásaként 1995 márciusában a TVK Rt. Igazgatósága határozatot hozott a Környezetvédelmi Irányítási Rendszer bevezetéséről.

Ez az idő egybeesett a kedvezőtlen piaci környezettel és a petrolkémiai ipar recessziójával és párosult azzal, hogy a Tiszai Vegyi Kombinát fejlődése a 90-es évek elejére megtorpant. A recesszió egészen 1994-ig húzódott és nagyban befolyásolta a vállalat eredményességét, mivel a gyár a magas alapanyagárakat nem tudta termékeinek értékében realizálni.

Ekkor a társaság a fő profiljához szorosan nem kötődő tevékenységeit gazdasági társaságokká alakította át, nem versenyképes ágazatait pedig fokozatosan megszüntette. A piaci igények szülte változás áldozata lett az ammóniagyártás 1992. júliusi megszüntetése, valamint a műtrágyagyártás 1995. júniusi befejezése. A műtrágyagyári tornyokat 1998 nyarán bontották le.

Rendszerváltás és átalakulás

A vállalatból a nem alaptevékenységéhez tartozó ágazatok leválasztásával egy közel 40 céget magába foglaló vállalatcsoport jött létre. Mindezek mellett elkerülhetetlenné vált a vállalatcsoport szervezeti átalakítása. Az 1995-ös esztendő az átszervezések éve volt, hiszen ekkor hozták létre a ma is létező szerkezeti egységeket, az üzletágakat. Mindezeket a szervezet korszerűsítése érdekében, a Tiszai Vegyi Kombinát legfőbb termékcsoportjai alapján hajtották végre. Így jött létre az Olefin üzletág, a Polipropilén üzletág, az LDPE-üzletág, valamint a HDPE-üzletág. Az átszervezések közben 1995. májusában a társaság Igazgatósága elfogadta a cég első Etikai Kódexét.

Ezt követte a vállalat 1996-os privatizációja. Ennek során a munkavállalók számára is lehetővé vált kedvezményes részvényjegyzés, munkahelyük részvényeiből. A tulajdonosi kört a magyar állam, külföldi intézményi befektetők, a dolgozók, és belföldi intézmények, magánszemélyek alkották.

A TVK vezetői 1996-ban felismerték, hogy egy megfelelő embléma növeli a vállalat egészének hírnevét, elismertségét. A közel harminc évig használt – a három gáztartályt, a két szórótornyot, kollonákat és a véggázkérményt szimbolizáló – embléma ideje lejárt. Mivel a TVK-nál véglegesen megszűnt a műtrágyagyártás, megváltozott a termékösszetétel és korszerűsödött a technológia, ezért új emblémára írt ki pályázatot a TVK vezetése. A beérkezett pályázatok közül a számítógépek korát felidéző, de a régi embléma körvonalait megtartó, kétféle, vidám kék színt tartalmazó logót választották a döntéshozók.

Az évi 7000 tonna szemét elégetésére szolgáló hulladékégetőművet 1996. októberében avatták fel az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottsága elnökének részvételével. A következő évben, 1997. április végén hosszú távú etilénszállítási szerződést kötött a TVK a BorsodChemmel, így az itt termelt etilén egy részének értékesítése hosszú távra biztosított volt. A kombinát teljes körű környezetirányítási rendszere 1997 decemberétől az ISO 14001 szabvány szerint működött. A tanúsítványt a magyar vegyipari vállalatok közül elsőként 1998. február 6-án vehette át a TVK.

A munkavállalók bevonását ösztönözte a vállalati működés hatékonyabbá tételére az 1998. áprilisában útjára indított, ma is működő Ötletek Támogatási Rendszere program. Célja, hogy műszaki, biztonsági illetve ügyviteli problémák kezelése érdekében újszerű és előnyös megoldások kidolgozására ösztönözze a munkavállalókat. Az ÖTR a beadástól a megvalósításon át, egészen az utóértékelésig nyomon követi a munkavállalói javaslatokat. Az anyagi megtakarításokkal, hatékonyság javítással járó ötleteket anyagilag is díjazták, az ÖTR 15 éve alatt már több olyan munkavállalói javaslatot is megvalósítottak a társaságnál, melyek a cég eredményeit évi több tízmillió forintos, esetenként százmillió forintos nagyságrendben javították.

Az 1996-ban alapított Nemzeti Minőségi Díjra 1998-ban 13, többségében a termelésben és a feldolgozóiparban érdekelt cég pályázott. A díjat nagyméretű termelővállalati kategóriában a Tiszai Vegyi Kombinát Rt. nyerte el 1998. november 13-án. Az értékelő bizottság indoklásában kiemelte: „a TVK Rt. nyolc üzletágának minőségbiztosítási rendszere több mint öt éve rendelkezik ISO 9001 szabvány szerinti tanúsítással, továbbá 1996 óta a szolgáltató egységek közül a Biztonságtechnikai Divízió is”.

A PP-4 építése

A vállalat 1998-99-ben új stratégiai tervet dolgozott ki. Két fő eleme a petrokémiai tevékenység erősítése és a szorosan nem a fő tevékenységhez kapcsolódó területek értékesítése volt. Addigra a vállalatcsoporthoz közel 40 különböző tevékenységet folytató üzem tartozott, melyek nagyobb részét aztán a profiltisztítási folyamat során eladták.

Az alaptevékenység erősítésének jegyében kezdett a komplexum egy új polipropiléngyár építésébe, a beruházás 1997. november 19-ei jóváhagyását követően alapkövét 1998. októberében rakták le. Az indulásakor évi 140 ezer tonna kapacitású gyár Himont Spheriphol (mai nevén LyondellBasell) technológiát használ. A 2000-ben elkészült új PP-4 üzem, Európa legkorszerűbb polipropiléngyára volt akkor, mely 2000 márciusában már kereskedelmi minőségű terméket állított elő.

Az első propiléngyarak töltő-lefejtő rendszereit a kisetiléngyári régi töltő-lefejtő állomáson alakították ki, majd 1989-ben az Olefingyár új töltő-lefejtő rendszerén épült meg a PP-3 létesítése kapcsán a propilén lefejtő rendszer. Ezt 1999-ben a PP-4 építéskor bővítették és korszerűsítették. Ekkor épültek a földtakarással rendelkező fekvőhengeres tartályok, valamint a számítógépes felügyeleti rendszerrel ellátott C3 lefejtő rendszer is.

Felkészülés a fejlesztésekre

Az új gyárak építése mellett a fejlesztőmunkát sem hanyagolta el a társaság. Ennek egyik állomásaként 2000. május 11-én a TVK új világszabadalmát, a vegyes műanyag-huladékból újra hasznosítható ipari alapanyagot előállító Syntumen-eljárást ismerhették meg a szakemberek és az újságírók. A próbaüzem után az eljárás gyakorlati hasznosítására a profiltisztítási stratégia miatt nem került sor.

2001 sok változást hozó, mozgalmas év volt a vállalat történetében. A TVK sorainak rendezésével töltötte az elhúzódó recesszió időszakát. 2001 tavasza is a profiltisztítás jegyében telt el, ugyanis eladás sorsára jutottak egyes vállalatai. Többek között a sikeres Biafol üzletágot is eladták, ezt az olasz Radici Film vásárolta meg.

A hatékonyság javítása felé tett jelentős lépés volt 2001. augusztus 13., amikor az Olefin-1 üzem karbantartást követő újraindítása során debütált az Advanced Process Control (APC) fejlett folyamatirányítási rendszer is. Az APC segítségével javítható az üzemek rendelkezésre állása és kapacitáskihasználása, ezáltal gazdaságossága is.

2001-ben a cég megmérettette magát az Európai Minőségi Díj pályázaton is, ahol a „Kiválóságért Elismert Európában” oklevelet érdemelte ki.

2002 elején két fontos elismerést is kapott a TVK előző évi teljesítményéért. A Hungarian Business Leaders Fórum „Üzleti Élet a Környezetért” Környezetvédelmi Díját ítélte oda a társaságnak. Az Oktatási Minisztérium 2001. évi Innovációs Díját pedig leányvállalatával, az Inno-Comp Kft.-vel közösen nyerte el az R 806 típusú polipropilénpor kifejlesztéséért.

A társaság 2001. november 23-án hosszú távú keretmegállapodást írt alá – az 1997-ben megkötött szerződés folytatásaként – a BorsodChem Rt.-vel, melynek értelmében 2004-2013 között is a TVK biztosítja a BorsodChem etilénigényét.

A MOL-csoport tagjaként

A nemzetközi vállalattá válás útjára lépő és a teljes kőolaj-vegyipari értéklánra építő stratégiára váltó MOL 1999. szeptemberében közel 20 százaléknyi részvényt vásárolt a TVK részvényeiből. Az elkövetkező évek során a társaság részvényeiert a MOL, valamint egy osztrák-orosz háterű érdekelttség vív harcot, melyből a MOL kerül ki győztesen.

A részvényesek körében 2000 végére a MOL már 32 százalékot meghaladó közvetlen tulajdoni hányadot szerez a TVK-ban és további néhány százaléknyi részvényhányad is „baráti” kezekbe kerül. Ezzel a társaság legnagyobb tulajdonosává válik az olajcég és a töredezett részvénytulajdonosi kör mellett egyre valószínűtlenebb, hogy más érdekcsoport megszerezheti a TVK többségi (50 százalékos) tulajdonjogát.

A 2001. április 20-i közgyűlés, és az azt megelőző igazgatósági ülés szimbolikus kezdőpontja volt a TVK jelenlegi vállalati törekvéseinek. A jelentős változásokat hozó napon döntöttek a stratégiai beruházások – Petrolkémiai Fejlesztési Program – engedélyezéséről, a hosszú távú alapanyag-ellátási szerződés jóváhagyásáról a Moltrade Mineralimpexszel.

2001. szeptemberében a MOL 34 százalék fölé növelte közvetlen tulajdoni részesedését, valamint olyan opciós megállapodásokat kötött, amelyek lehetővé tették számára a többségi, 50 százalék feletti tulajdoni hányad megszerzését.

Mind az 2004-re következett be, ettől az évtől kezdődően a TVK a MOL-csoportba integráltan, a finomítói értéklánc részeként működött. 2007 februárjára a MOL közvetlen és közvetett tulajdoni hányada 94 százalék fölé nő. A MOL-csoportba integrálódás a TVK számára megnövelte egyfelől a pénzügyi háttér stabilitását, másfelől az alapanyag-ellátás biztonságát is. A petrokémiai értéklánc integrálása a finomítói értékláncba mindkét fél számára kölcsönös előnyöket hozott, javította a működés hatékonyságát és az értéketremető képességet úgy a MOL finomítási, mint a petrokémiai üzletágában.

Az integrációs folyamat eredményeképpen 2013 elejére a TVK tevékenysége a MOL Downstream (Finomítás) divízió szerves részévé vált. 2013-ban már a TVK és a TIFO napi működésének összehangolása is megtörténik. Ezzel az integráció már a termelő üzemek napi irányítása, és az üzemeltető személyzet szintjén is megvalósul.

A Petrolkémiai Fejlesztési Program és eredményei

ALAPKÖLETÉTEL

A társaság 2001. évi rendes közgyűlésén, április 20-án hagyták jóvá a Petrolkémiai Fejlesztési Program (PFF) kidolgozását 400 millió euró tervezett költséggel. Ennek keretében a beruházások indítása 2002-ben kapott zöld utat – immár a MOL meghatározó tulajdonosi szerepe mellett. A beruházás keretében három jelentős termelőkapacitásbővítést valósított meg a cég. Ennek részeként egy új olefingyár és egy új nagysűrűségű polietilén gyár épült, valamint a 2000-ben átadott PP-4 gyár termelőkapacitása is bővült, valamint fejlesztették a Tartályparkot.

A közel 110 milliárd forintos befektetés fordulópontot jelentett a társaság életében. 2004 végére az új olefin és nagysűrűségű polietilén üzemben is megkezdődött a próbatermelés. Az Olefin-2 és a HDPE-2 gyár, valamint a bővített kapacitású PP-4 gyár ünnepélyes avatására közel egy év próbatermelés után, 2005. október 18-án került sor, az ünnepség jelentőségét mutatja, hogy azon részt vett hazánk akkori miniszterelnöke, Gyurcsány Ferenc is. A fejlesztési program eredményeként a TVK a világszínvonalú technológiák alkalmazásával erősítette vezető vegyipari pozícióját Közép-Európában.

ETILÉN-TÁROLÓ

HDPE-2

PFF-AVATÁS

Olefin-2

A Petrolkémiai Fejlesztési Program és eredményei

28,5 hónap

Világrekord:
a beruházás leghosszabb projektje, az Olefin-2 28,5 hónap alatt készült el.

430 millió euró

A beruházás a jóváhagyott 430 millió euró - 110 milliárd forint - keretösszege belül valósult meg.

70%

A fejlesztés eredményeként a TVK termelő kapacitása 70 százalékkal megnőtt.

600 szerződés

A stratégiai projekt megvalósításához 600 szerződést kötöttek és 300 kontraktort vontak be.

10 000 fő

A csúcsideszakban 3 000 külső építő és szerelő dolgozott a munkaterületen, összesen 10 000 kivitelező vett részt a beruházásban.

230 km

A projekt keretében mintegy 230 km hosszú csőhálózat épült meg. A villamos kábel nyomvonalak hossza több száz kilométer.

220 000 db

A kivitelezés során nem kevesebb, mint 220 000 darab hegesztési varratot készítettek el.

10 000 m³

Az új etiléntartály mintegy 6 000 tonna súlyú és 10 000 m³ etilén befogadására alkalmas.

Az új beruházáshoz szervesen kapcsolódva, de attól elkülönített projekt keretében az ÉMÁSZ és a TVK közös beruházás - 2001. október végén alapított projektársaság - keretében TVK Erőmű néven egy új, kombinált ciklusú erőmű megépítésébe kezdett, melynek feladata a társaság üzemének részbeni energiaellátása és a technológiai üzemek gőzellátása. Az erőműépítéshez kapcsolódott a TVK és a TVK Erőmű hosszútávú sótalanvíz ellátását biztosító vízelőkészítő üzemének megépítése is 3 milliárd forintos költséggel. A vízelőkészítő üzemet 2003. november 28-án, a TVK Erőművet 2005. május 12-én helyezték üzembe.

A beruházások átadását követő években a technológiai rendszerek és üzemek finomhangolása, fejlett folyamatirányítási rendszerek bevezetése révén – az Olefin-1 üzemben már működő APC rendszert a társaság többi üzemében is fokozatosan alkalmazni kezdték – tovább javult az üzemek működési biztonsága és rendelkezésre állása, ezzel növekedett éves termelőkapacitásuk is. Mára így a társaság által működtetett két olefin üzem évi 660 ezer tonna etilén, az öt működő poliolefin gyár (két polipropilén és három polietilén) pedig 765 ezer tonna polimer előállítási kapacitással rendelkezik.

Elismerések

Az új üzemek teljesítményének köszönhetően a társaság a 2006-2007-es éveket rendre rekord árbevétel és nyereség elérésével zárta. E két évben a társaság tevékenységét a MOL-csoporton belül és azon kívül is több díjjal ismerték el. Az Amerikai Kereskedelmi Kamara (AmCham) „Egészséges Munkahely AmCham Díj” pályázatán 2006 decemberében III. helyezést ért el, 2007 decemberében pedig különdíjat nyert a társaság. A MOL-csoport EBK Elnöki díját 2007-ben az előző évi eredmények alapján a TVK nyerte el az Integrált szervezetek kategóriájában.

A társaság történetét és hagyományait mutatja be a 2007. október 10-én felavatott TVK Múzeum. Ezen a napon nyitotta meg a Központi Irodaház földszinti Osztalos termében kapuit az az állandó kiállítás, mely a társaság történetét mutatja be az alapítólevél kiadásától a múzeum megnyitásáig tartó időszakban.

REACH: a vegyi anyagok új EU szabályozása

- » **R**egistration = regisztráció
- » **E**valuation = értékelés
- » **A**uthorisation = engedélyezés
- » **of C**hemicals = vegyi anyagok
- » **R**estriction = korlátozás, betiltás

Hatályba lépés: 2007. június 1

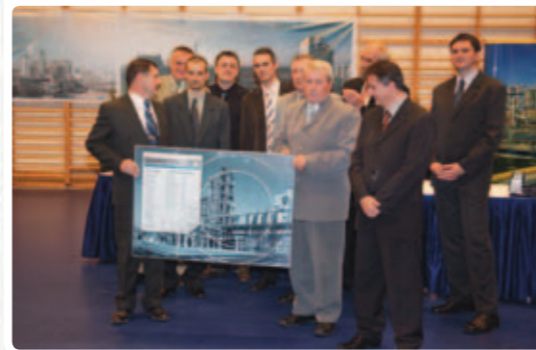

A 2008-as év egyik fontos eredménye volt a TVK számára a REACH regisztráció első fázisának sikeres teljesítése. Az Európai Unió törvényhozása által elfogadott és 2007. június 1-én hatályba léptetett, REACH (Registration, Evaluation and Authorization of Chemicals) néven ismert új európai jogi szabályozás első szakaszának határidejét, 2008. december elsejét megelőzően társaságunk – és a MOL Petrolkémia Divíziója – sikeresen regisztrálta a határidőt követően is gyártani és forgalmazni kívánt anyagait, termékeit. Az előregisztráció elmaradása vagy sikertelensége tevékenységünk korlátozását jelentette volna.

Tevékenységünk elismerését jelentette a Business Superbrands díj elnyerése is 2008-ban. A nemzetközi Superbrands programot közel másfél évtizeddel ezelőtt Nagy-Britanniában marketinggel, kommunikációval foglalkozó szaktekintélyek köre indította útjára. Az ötletet jól minősíti, hogy ma már 5 földrész 86 országában jelent különleges minősítést a Superbrands fogalom. A Superbrands program 2004-ben indult hazánkban, a Business Superbrands díjakat 2008-ban osztották ki először. A TVK azóta minden évben elnyerte azt a független szakmai zsűritől, 2012-ben immár 5. alkalommal! A Superbrands program 2010-ben Magyarbrands programmal bővült ki, a TVK ezt a címet is elnyerte azóta minden évben.

Rekordok, évfordulók, díjak

Több üzemünk is évfordulót ünnepelt 2009-ben. Február 24-én ünnepelte a termelés elindításának 20. évfordulóját a PP-3 üzem, melyet eredetileg 60 ezer tonna/év kapacitására terveztek, de a fejlesztések és az APC rendszernek köszönhetően már 100 ezer tonna/év kapacitással rendelkezik. A PP-3 és PP-4 üzemek egyébként a technológiai megbízhatóságot tükröző időalap kihasználtsági mutatók tekintetében 2007-ben a világon az első húszban, Európában pedig a dobogón, a legjobb három között szerepeltek. Szintén 2009-ben, december 3-án a PP-4 üzem ünnepelte a termelés elindításának 10. évfordulóját.

A 2009-es évhez egy szomorú esemény tartozott. Az akkor már 39 éve üzemelő LDPE-1 üzemben március 16-án megszűnt a termelés, a társaság az üzemet bezárta. A dolgozók más üzemekben kaptak munkát. A Kíspegy néven ismert, legendássá vált üzem történetét dokumentumfilmben is megörökítették.

2009 sem múlt el díj nélkül a társaság számára. Decemberben első alkalommal nyerte el társaságunk az akkor még a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium és a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium által meghirdetett „Kerékpárosbarát Munkahely” címet a nagyvállalatok között. Az elismerést azóta minden évben sikerült újra elnyernünk.

2010-ben is több évfordulót és díjat ünnepelt a társaság. Február 1-én az Olefin-1 gyár ünnepelte a termelés megindításának 35. évfordulóját, február 18-án pedig a 2005-ben átadott HDPE-2 gyárban meghaladták az 1 millió tonna megtermelt mennyiséget a gyár alig öt éves működése alatt. Novemberben a társaság sikerrel teljesítette az egységes európai jogszabályokon alapuló REACH regisztrációs kötelezettség második fázisának keretében az Európai Vegyianyag Ügynökség (ECHA) ellenőrzéseit, így a november végi határidőhöz tartozó minden érintett anyagunkra megkaptuk a regisztrációs számot.

Ugyanebben a hónapban a Magyar Vöröskereszt a társaságot a „Véradóbarát Munkahely 2010” elismeréssel tüntette ki. Szintén e hónap eseménye volt, hogy a november 26-án ötödik alkalommal megrendezett TVK Törzsgárda Esten csendül fel először Orliczki Frigyes dala, Otthonról hazajövök címmel, melyet a hűséges dolgozók elismeréseként komponált. A „Törzsgárda dal” néven népszerűvé váló számtól kezdve minden Törzsgárda Esten elhangzik.

Újabb Innovációs Díj

Szervezeti átalakítással is járt 2011 az évfordulók mellett. Üzembe helyezésének 20. évfordulóját július 3-án az LDPE-2 üzem, 25. évfordulóját pedig augusztus 21-én a HDPE-1 üzem ünnepelte meg. Utóbbi működésének addigi 25 éve alatt több, mint 4 millió tonna terméket állított elő. Eközben június elsejével a MOL-csoportos szervezeti átalakítást követően a TVK – és a Petrolkémia üzletág – ettől fogva a MOL Downstream divízió részeként működik tovább. Október 8-án a termelés gazdaságtalansága miatt a HDPE-1 üzem Kompaund üzemrésze 25 évi működés után bezárt.

Több éves fejlesztő munka eredményeit koronázták meg 2012. március 30-án a Parlamentben. A XX. Magyar Innovációs Nagydíj pályázatán a TVK Tipplen K850 termékét a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Innovációs Díjával jutalmazták. A vevői igények alapján, több éves munkával kifejlesztett termék nemzetközileg is sikeressé vált, a gyártás 2010-es megkezdése óta mindig túlszámalyják az értékesítési terveket, s 2012 végére már ennek a terméknek az értékesítése adja a TVK teljes polipropilén termelésének közel 10 százalékát.

2012 legfontosabb eseményének a butadién-kinyerő üzem megépítésére vonatkozó döntés számít. Tavasszal jóváhagyta a MOL Igazgatósága a beruházás elindítását, novemberben pedig aláírták a kivitelezésre kiírt tender nyertesével az építésről szóló szerződést.

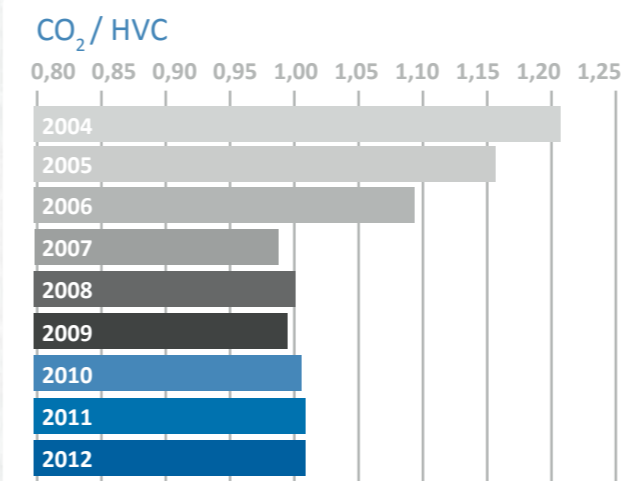

Reagálás a válságévekre

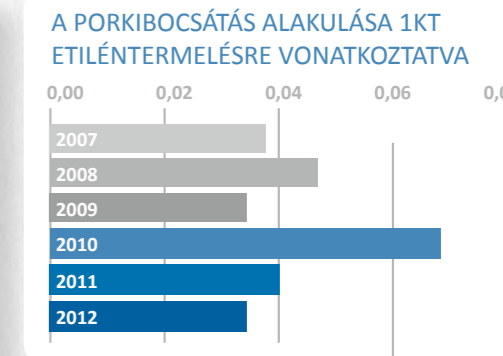
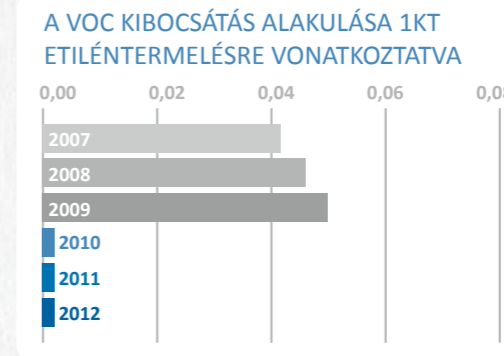
A 2008-ban bekövetkezett olajárrobbanás, majd az ugyanazon év őszén kitört pénzügyi világválság és az azt követő gazdasági recesszió mély nyomokat hagyott a nemzetközi vegyipari vállalatok teljesítményén is. Az alapanyag- és energiaárak emelkedése, a petrokémiai termékek marginjának összezsugorodása, a kereslet visszaesése különösen Európában volt jelentős. A válság miatt számos vegyipari cég ideiglenesen vagy véglegesen bezárta üzemének egy részét. Ebben a kiélezett helyzetben a TVK – köszönhetően a MOL-csoportos háttér nyújtotta pénzügyi biztonságának és biztonságos alapanyag ellátásnak – az adózás utáni eredmény-sorokon mutatott folyamatos veszteségek ellenére is megőrizte működőképességét.

A válság kihívásaira a társaság működési hatékonyságának javításával válaszolt. Számos lépést tett a fajlagos energiafelhasználás csökkentése érdekében, szervezeti felépítését egyszerűsítette, működési folyamatait a MOL finomítóival összehangolva tette hatékonyabbá. 2012-ben hároméves hatékonyságjavító program indult a MOL Finomítás divíziójában, melynek végére a TVK is évi tízmilliárdos nagyságrendű eredményjavulást érhet el önmagában a tevékenységek hatékonyabbá tételével.

A széndioxid kibocsátás alakulása, 2004-2012

Levegőtisztaság-védelem 2007-2012

Új beruházás indul

A társaság a hatékonyság javítása mellett a petrokémiai értéklánc teljesebb kihasználásában rejlő lehetőségeket is kiaknázza. Ennek elemeként a társaság Igazgatósága – a MOL vezetésének jóváhagyásával – engedélyt adott egy évi 130 ezer tonna kapacitású butadién-kinyerő üzem megépítésére mintegy 30 milliárd forintos költséggel. Az üzem a tervek szerint 2015 elején lép működésbe. A butadién iránti kereslet a poliolefinékéhez képest sokkal stabilabb, jövedelmezősége is lényegesen kedvezőbb annál, kevésbé kiszolgáltatott a nemzetközi gazdasági ingadozásoknak és ciklikusságoknak. A butadién üzem megerősíti annak elvi és gyakorlati lehetőségét is, hogy a társaság – amennyiben az elemzések és a tervek jóváhagyást nyernek – valamilyen formában belépjen a műgumigyártás piacára is, ami szintén stabilabb kereslettel és jövedelmezőséggel kecsegtet a poliolefinékénél.

A butadién gyártás legfontosabb alapanyagai a társaságnál használt technológiák során keletkező C4 frakciók, így ezek az anyagok a korábbiaknál gazdaságosabb módon hasznosíthatók tovább. A butadién és a műgumi piacán kevésbé éles a gyártói verseny. Ez részben annak köszönhető, hogy a közel-keleti országokban az elmúlt években üzembe helyezett óriási poliolefin-gyártó kapacitásokat az olcsó etánra alapozták nyersanyag szempontjából. Ezekből az üzemekből azonban a technológiai sajátosságok miatt nem nyerhető ki annyi C4 frakció a poliolefinek előállítására, amelyre gazdaságosan működtethető butadién-kinyerő üzemeket lehetne telepíteni.

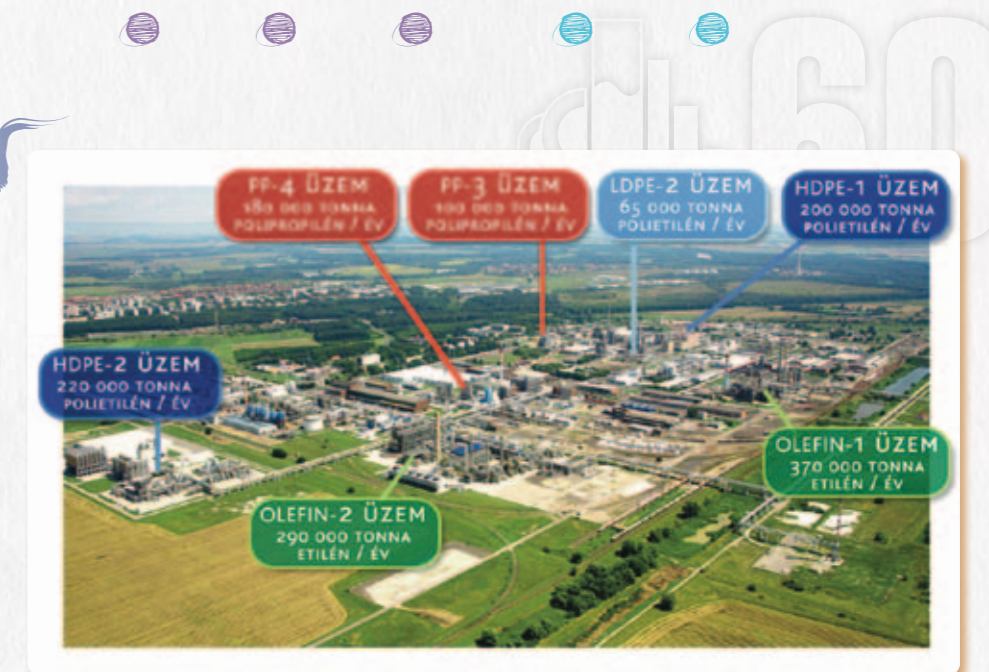
A 2008 óta eltelt időszakban a TVK a válság ellenére megerősítette piaci pozícióját a közép-kelet-európai régióban. Működési hatékonyságának javításával, az elindított fejlesztési programokkal, a folyamatos fejlesztésekkel és hatékonyságjavulással biztosíthatja jövőjét az elkövetkező évtizedekre is, a régió elsősorú piaci szereplőjeként.

A társaság ma

A Tiszai Vegyi Kombinát Nyilvánosan Működő Részvénytársaság ma Magyarország legnagyobb vegyipari komplexuma. Integrált termelő vállalat, amely vegyipari benzin és gázolaj felhasználásával etilént és propilént állít elő, amit világszínvonalú technológiáival kis-, közepes- és nagyszűrűségű polietilénné, valamint polipropilénné dolgoz fel. A termékportfólió 2015-ben a butadiénnal bővül, ami megadja a lehetőséget további új termékek előállítására is.

Hazánkban vezető piaci pozíciókkal rendelkezik, a poliolefin termékek több mint kétharmadát pedig külföldön értékesíti. A cég által gyártott alapanyagokból készülő műanyagipari termékek egyaránt nélkülözhetetlenek az ipari felhasználók és a lakosság számára. A mezőgazdaság a fóliatípusok, az élelmiszeripar a korszerű csomagolóanyagok, az építőipar a csőtípusok, az autógyártás pedig a fröccstípusok legnagyobb felhasználója. A folyamatos fejlesztési munka azt célozza, hogy a műanyag alapanyagok olyan kiváló minőségi paraméterekkel rendelkezzenek, melyek lehetővé teszik a műanyag-feldolgozó partnerek számára a versenyképes termékek gyártását.

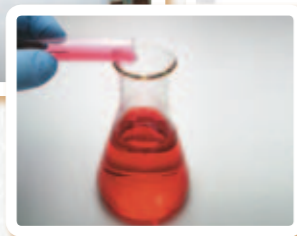

Minőség és környezetvédelem

A minőséget és a környezetvédelmet a TVK hagyományosan kiemelt területként kezeli. A társaság továbbra is a megelőzést és a felelősségteljes gondolkodást helyezi előtérbe környezetvédelmi politikájában. Társaságirányítási módszereiben a korszerű irányítási és minőségbiztosítási rendszereket összehangolja az egészséges és biztonságos munkakörnyezet követelményeivel.

Az ISO 9000 szerinti minőségirányítási rendszereket a társaság üzemeiben 1991-94 között vezették be. Ezt követte a Környezetközpontú Irányítási Rendszer (ISO 14001) megvalósítása 1997 végére. Ez különösen jelentős tényező – a környezetvédelmi célkitűzések megvalósításán túl – a dolgozók környezeti tudatának, környezetvédelem iránti elkötelezettségének fejlesztésében. Öt évvel ezután az OHSAS 18001-es szabványon alapuló Munkahelyi Egészségvédelmi és Biztonság Irányítási Rendszer (MEBIR) bevezetése következett.

A vállalat felkészült az Európai Unióban érvényben lévő környezetvédelmi előírások alkalmazására. A TVK az elérhető legjobb technológiákat üzemeltetve a biztonságtechnikai mutatók terén is jeleskedik. A folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően példaértékű eredményeket ért el a munkavédelem, a tűzvédelem, a foglalkozás egészségügy és a műszaki felügyelet területein. Az Európai Unió új, vegyipari anyagok regisztrációjához kötődő szabályozásának előírásait – REACH regisztráció – mindkét eddigi határidőben teljesítette a társaság az általa gyártott anyagok vonatkozásában.

A MOL-csoport tagjaként, működését annak finomítási értékláncába integrálva a társaság gazdasági, pénzügyi stabilitása lényegesen jobb, mint egy csak petrokémiával foglalkozó piaci szereplőé. Ez különösen fontos a globalizálódó világ gazdaságában, amikor Közép-Kelet-Európa gazdaságai is mélyebben bekapcsolódnak a világgazdaság vérkeringésébe.

Mindezek a tényezők – a munkatársak felkészültségével, elkötelezettségével kiegészülve – garantálják azt, hogy a TVK-nak nemcsak több évtizedes múltja és jelene van, hanem évtizedekre előre jövője is.

Utánpótlás nevelés és képzés

A társaság mindig igyekezett magasan képzett és felkészült szakembereket alkalmazni. Munkatársai számára biztosította a szakmai továbbképzési lehetőségeket és támogatta úgy a kezdeteknél mint a mai időkben a munka melletti továbbtanulást is. Oktatási-képzési programokra az elmúlt évtizedben rendre évi százmillió forint nagyságrend körüli összegeket költött a társaság.

Említést érdemel a társaság Staféta névre hallgató, 2006-ban indított programja, mely a művezetői és vezető rendszerkezelői utánpótlást célozza a társaság olefin és poliolefin üzemeiben. A Staféta programban eddig négy évfolyam végzett, jelenleg folyik az ötödik évfolyam képzése. 2012-ben a vezetői utánpótlás (VUP) támogatására indult új program a Staféta mellett, a VUP első évfolyama 2013-ban végez majd.

A MOL-csoportos programokkal összhangban a TVK is bekapcsolódik a Growww friss diplomás programba, melyek révén a tehetséges pályakezdő fiatalokat igyekszik megszerezni.

Munkaidőn kívül

A munkaidőn túli aktív pihenéshez is évtizedek óta hozzájárul a társaság. A vállalat jávorkúti pihenőháza 1977-től folyamatosan fogadta az üdülni vágyó TVK-s munkavállalókat, amely a Bükk hegységben, gyönyörű természeti környezetben található. A TVK szomszédságában fokozatosan épült ki a Szabadidő Központ (SZIK). Az 1981. november 4-én átadott műjégpálya a műtrágya gyárban a cseppfolyós ammónia egy részének elpárologtatása során keletkező nagy mennyiségű hideg energiát hasznosította.

Később, 1986. áprilisában 118 méter hosszú csúszdával felszerelt uszodát és gyermekmedencéket alakítottak ki a műjégpálya szomszédságában, melyeket a kombinátban keletkező hulladék-hő hasznosításával fűtöttek. Pihenőpark és különböző vendéglátó egységek is szolgálták a vendégek kényelmét. A jávorkúti létesítményt és a szabadidőközpontot is a 2000-es évek első felében értékesítették a profiltisztítási stratégia végrehajtásának keretében.

Laza Pláza

A Laza Pláza névre keresztelt klubházat 1998. november 27-én avatták fel, mely azóta szolgálja a vállalati rendezvényeket, valamint munkatársaink szabadidős összejöveteleit.

A társaság figyelmet fordított régi munkavállalóira is, ennek keretében 1996. június 7-én kezdte meg működését a Borostyán Alapítvány, mely a TVK-nál és annak jogelődjeinél létesített munkaviszonyból nyugdíjba vonulók támogatását szolgálja mind a mai napig.

A Kinyújtott Kéz Alapítvány (1996-tól) működésének célja a TVK-nál és annak jogelődjeinél létesített munkaviszonnyal összefüggésben bekövetkezett balesetek sérültjei, illetve foglalkozási és egyéb megbetegedést szenvedett munkavállalók életkörülményeinek javítása, a balesetek foglalkozási eredetű megbetegedések okozta egészségkárosodással és életkörülmények romlásával járó anyagi hátrányok enyhítése és ezen munkavállalók, illetve közeli hozzátartozóik társadalmi életbe való beilleszkedésének elősegítése.

Tiszaújváros fejlődése

Az ipari fejlesztés a munkások lakhatásának biztosítását is igényelte, az első lakások 1958-ra készültek el, ekkor 105 egy és másfél szobás lakásba költöztek be a lakók. Ez után készült el a távlati fejlesztési program, melyben az eredetileg 10 000 lakosra tervezett települést fokozatosan 40 000 lakosú várossá tervezték fejleszteni két ütemben (a távlati fejlesztési programból végül csak az első valósult meg). Ezzel párhuzamosan megtervezték és építeni kezdték a lakosságot ellátó kommunális és szociális létesítmények hálózatát is.

A Tiszaszederkényből kifejlődő települést a Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1966. április 2-án nyilvánította várossá, mely a hazai települések közül 66-ként kapta meg a városi címet. A TVK beruházásában épült Derkovits Gyula Városi Művelődési Házat 1967. november 4-én adták át. Ehhez hasonlóan a város számos ma is működő intézményét eredetileg a TVK beruházásában építették meg, majd később átadták azt a város számára. Ezek sorába tartoznak például a mai Sportcentrum első épületei is, amelyek még 1979-ben épültek meg.

A ma Civis Phönix Hotel néven ismert szállodát 1973-ban avatta fel a TVK, akkor még Hotel Olefin néven. A szálloda privatizációjára 1997. áprilisában került sor.

Tiszaújváros és a TVK kapcsolata mindig is különleges volt. A rendszerváltás előtti időszakban azért, mert számos, a város életét szolgáló intézmény a TVK beruházásában, finanszírozásában épült meg, noha azok közgazdasági értelemben nem tartoztak a TVK alaptevékenységéhez szükséges létesítmények körébe. (Abban az időben még nem volt ismert a társadalmi felelősségvállalás fogalma, de a cég részben már annak elvei szerint működött...)

A helyzet gyökeresen változott meg előbb a társaság részvénytársasággá alakulásával 1992 elején, majd 1996 közepén, amikor a TVK-t privatizálták a cég részvényeinek többségére vételi útján. Innentől kezdve az adóbefizetések túlmutató kapcsolatok és hozzájárulások a társaság társadalmi szerepvállalása révén valósultak meg és élnek tovább napjainkban is.

Társadalmi felelősségvállalás

A Tiszaújváros Jövőjéért Alapítványt a TVK 2000 júniusában hozta létre azzal a céllal, hogy támogassa a városban a kulturális, az oktatási, az egészségügyi, a szociális, a sport és szabadidős programokat. Az alapítványhoz a város önkormányzata már az induláskor csatlakozott, így az alapítvány működését fele-fele arányban finanszírozzák és közösen választott kuratórium dönti el, hogy milyen tevékenységek, intézmények, események kaphatnak támogatást. Az alapítványi támogatások is segítettek többek között a TVK Triatlon Nagyhét eseményeinek évenkénti megrendezését. Az alapítvány eddigi, tizenkét évet meghaladó működése során kiosztott támogatások összege 2012 végére megközelítette a 900 millió forintot!

Tiszaújváros egyben a dél-borsodi régió központja is. Ezért a TVK létrehozta a „TVK a dél-borsodi régióért” Alapítványt (DBA), melynek keretében elsősorban a környező 31 település oktatási-nevelési intézményeinek és kulturális programjainak nyújt támogatást. A DBA alapításától kezdve minden évben félszáz, hátrányos helyzetű tehetséges diák kap az adott tanévre szóló ösztöndíjat (ez jelenleg évi hatvanezer forint). A DBA-t szintén 2000-ben hozta létre a TVK, és ez az alapítvány is százmillió forintot meghaladó nagyságrendben nyújtott támogatást a környező településeken működésének eddig eltelt ideje alatt.

A TVK kiemelt kérdésként kezeli társadalmi felelősségvállalási programjai során az ifjú nemzedékek nevelésének kérdését, a környezet védelmét. Ennek jegyében született meg az „Egy nap alatt a TVK körül” rendezvénysorozat. A program fontos célja, hogy a TVK működésének megismerése mellett a jövőbeni nemzedékek megszeressék a természettudományokat, azon belül is a kémiát. Első állomását a városban 2009 áprilisában, a Kazinczy Iskolában tartották meg, azóta minden évben megismétlik. További cél, hogy játékos, az oktatásba beépíthető módon ismertesse meg az általános iskolás korú gyerekekkel a TVK működését és a cégnek a környezet megóvásáért tett erőfeszítéseit. A program bemutatja, hogy a kémiára épülő tudományok és gyártási technológiák, a vegyipar által előállított termékek – felelősséggel működtetett ipari üzemek esetében – a modern emberi társadalom szükségleteinek és igényeinek kielégítését sokkal kisebb széndioxid kibocsátás, környezetszennyezés mellett teszik lehetővé, mintha az a vegyipar, a műanyag alapanyagokra épülő termékek és eszközök nélkül történe meg.

A programot egynapos meghívásos vetélkedő formájában kiterjesztették a dél-borsodi régió iskoláira is, 2010-ben 15 iskola 120 tanulója, 2012-ben pedig 19 iskola 152 tanulója által alkotott csapatok mérték össze tudásukat a kémiáról, a vegyiparról és a TVK-ról.

Társadalmi felelősségvállalás

A társaság folyamatosan erősíti oktatási kapcsolatait a közép- és felsőfokú oktatási intézményekben is. Hosszú évekre visszanyúló kapcsolata van a debreceni Erdey-Grúz Szakközépiskolával, mely a vegyészmérnök képzés révén a társaság munkaerő utánpótlásának egyik fontos bázisa. A középfokú oktatás támogatásához Tiszaújvárosban is hozzájárul a cég a szakképzési hozzájárulás célzott felhasználásának segítségével, itt az Eötvös József Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium jut több millió forintos támogatáshoz.

Felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember utánpótlása biztosításának érdekében is hozta létre a Debreceni és a Miskolci Egyetemekkel a kihelyezett Petrolkémiai Tanszéket 2009 januárjában. Ezek a vegyészmérnök, vegyipari-gépész hallgatóknak biztosítanak gyakorlatorientált szakmai képzési lehetőséget, miközben a TVK számára lehetőséget nyújtanak a tehetséges pályakezdő mérnökök megszerzésére. E két egyetem mellett erősítik kapcsolataikat a Pannon Egyetemen, illetve a BME-n folyó vegyészmérnök képzést folytató intézetekkel.

A TVK-nál a társadalmi felelősségvállalás körébe beletartozik saját munkatársai számára is az egészséges és biztonságos munkakörnyezet fenntartása, a személyiség fejlesztési lehetőségek, az egészségmegőrzési programokban való részvételi lehetőség megteremtése. A társaságnál évek óta támogatják a MOL-csoportos kezdeményezésben indult STEP egészségmegőrzési programot. Ennek keretében egyfelől különböző egészségügyi szűrőreken vehetnek részt munkatársaik, másfelől évente rendeznek számukra Sportnapot. Évtizedes hagyomány a társaságnál a tömegsport támogatása. Számítalan szakágban nyílik lehetőség az egész éves ingyenes sportolásra, testmozgásra. A TVK munkatársai közül – ha akar – szinte mindenki találhat neki tetsző testedzési, egészségmegőrzési lehetőséget.

Juniális és Törzsgárda rendezvény

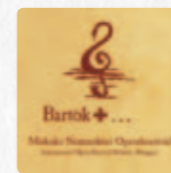
Hagyománnyá vált a TVK-nál a nagy családi rendezvény, a TVK Juniális megrendezése is minden év júniusában. Ekkor a társaság „nagy családjának tagjai” együtt tölthetik az időt pihenéssel, szórakozással, aktív kikapcsolódással különböző színpadi-, játék-, sport és egészségprogramokon. A Juniális 2012-ben már 16. alkalommal rendezték meg, közel 4 ezer résztvevővel.

Atársaságnál hosszabb ideje dolgozó, hűséges munkatársak megbecsülését szolgálja a Törzsgárda Est, melyet 2006. novembere óta minden évben megrendeznek az adott évben 10, 15, 20, ... és több éves TVK-s munkaviszonyt elérő kollégák számára. A Törzsgárda ünnepségen adják át az „Év embere” díjazottak elismeréseit (ez a vállalati kitüntetés egyébként 2003 óta él), valamint a 2010-ben alapított „TVK szakember utánpótlásért” vándordíjat. A szintén 2003 óta létező Életpálya Díjakat 2006 óta központi MOL-csoportos ünnepség keretében adják át.

Társadalmi szerepvállalás

Atársaság hagyományos támogatója (1996 óta) többek között a Miskolci Nemzeti Színháznak. Emellett évtizedes támogatói kapcsolatokat tart fenn a szintén nemzetközi hírnévre szert tett Miskolci Nemzetközi Operafesztivállal, a Tiszadobi Zongorafesztivállal, emellett a Miskolci Herman Ottó Múzeummal, valamint a Várpalotai Magyar Vegyészeti Múzeummal is.

Tiszaújvárossal közösen támogatja a társaság a TVK Triathlon Világkupa, valamint az ahhoz kötődő TVK Triathlon Nagyhét rendezvényeit. A Világkupára 2012-ben megszakítás nélkül 16. alkalommal került sor, ami a nemzetközi triatlon világkupa sorozatok történetében egyedülálló. A Világkupához kapcsolódó Nagyhét rendezvényeit – kulturális és tömegsport rendezvényekkel, melyek valódi fesztiváli hangulatot varázsolnak a városba és immár külföldről is ezrek jönnek ide erre a hétre – 2012-ben 14. alkalommal rendezték meg. A Világkupa és a kapcsolódó Nagyhét nemzetközi hírű esemény lett, a Nemzetközi Triatlon Szövetség számos, később olimpián és világbajnokságon is bevezetett újítást próbált ki az itt tartott versenyeken. A tiszaújvárosi versenyek sikeres lebonyolításának is volt köszönhető, hogy Budapest 2010-ben Triatlon Világbajnokságot rendezhetett meg.

Társadalmi szerepvállalás

A sporttámogatások között kiemelt helyen említhető Sebestyén Júlia műkorcsolyázó, akit 15 éves pályafutása alatt mindvégig támogatott a vállalat. Az 1995-2010 között aktív versenyző a Budapesten rendezett Európa-bajnokságon 2004. február 7-én aranyérmert szerzett, ő a magyar női műkorcsolyázás első – és mindaddig egyetlen – Európa-bajnoka. Júlia 4 téli olimpián is képviselte hazánk színeit, majd visszavonulása után előbb Tiszaújváros nagykövete, valamint 2012 elejétől a MOL Új Európa Alapítványának kurátora lett.

A sporttámogatások sorában fontos szerep jut még a Tiszaújvárosi Vízi Sportegyesületnek, amely 1989 óta működik és számos világversenyen gyarapította éremmel és jó helyezésekkel dicsőséglistáját. A Magyar Kajak-Kenu Szövetség 64 egyesülete között eredményei alapján 2011-ben a 11. helyen állt az egyesület, mely 2012-ben ünnepelte alapításának 50. évfordulóját.

A TVK első számú vezetői 1953-tól napjainkig

- » 1953. 04. 01. – 1955. 12. 31.
- » 1956. 01. 01. – 1965. 06. 30.
- » 1965. 07. 01. – 1979. 07. 14.
- » 1979. 07. 15. – 1988. 12. 31.
- » 1988. 04. 21. – 1988. 10. 14.
- » 1988. 10. 12. – 1990. 09. 16.
- » 1990. 11. 15. – 1991. 12. 31.
- » 1992. 01. 01. – 1993. 07. 01.
- » 1993. 05. 21. – 1994. 12. 31.
- » 1994. 10. 07. – 1995. 01. 01.
- » 1995. 01. 01. – 1999. 04. 27.
- » 1999. 04. 28. – 2000. 09. 30.
- » 2000. 10. 01. – 2001. 04. 20.
- » 2001. 04. 27. – 2003. 06. 30.
- » 2003. 07. 01. – 2011. 05. 31.
- » 2011. 06. 01. –

Darvas László igazgató

Dr. Fodor György igazgató

Huszár Andor igazgató

Huszár Andor vezérigazgató

Sipőcz Lajos mb. vezérigazgató

Pintér Imre vezérigazgató

Pálfi Sándor vezérigazgató

Nagy László mb. vezérigazgató

Vanyó Pál mb. v.igazgató, vezérigazgató

Vígh László mb. vezérigazgató

Várhegyi Miklós vezérigazgató

Pálfi Sándor vezérigazgató

Nagy László vezérigazgató

Molnár József vezérigazgató

Olvasó Árpád vezérigazgató

Pethő Zsolt vezérigazgató

Események 60 év történetéből

1952. október 13.	- Az Országos Tervhivatal 0076/52. sz. Határozatában elfogadja a Tiazapalkonyai Földgáz Kombinát beruházási programját.	1983. február 23.	- A Tervbizottság 5003/83. sz. határozatával véglegesítette egy Phillips technológiájú, évi 140 000 tonna kapacitású lineáris polietilén gyár létesítését.
1953. január 16.	- A Minisztertanács 00470/8/53. sz. határozatával megalapította a Tiszavidéki Vegyi Kombinát vállalatot.	1983. október 25.	- Termelni kezd a PP-2 gyár, Magyarország első teljeskörűen mikroprocesszoros irányítású üzeme.
1955. szeptember	- Megkezdődik a kombinát építése	1986. augusztus 21.	- A számítógép vezérelt Lineáris Polietilén gyár (HDPE-1) megkezd működését.
1958. április	- A Nehézipari Minisztériumban elfogadják az évi 6 000 tonna kapacitású Lakkfesték és Műgyantagyár beruházási programját.	1989. február	- Termelésbe lép az évi 60 000 tonna kapacitású PP-3 üzem.
1958. november	- Magyar-Szovjet kormányegyezmény egy évi 210 000 tonna kapacitású nitrogén műtrágyagyár tervdokumentációjáról és a szükséges berendezések szovjet fél általi szállításáról.	1991. július 3.	- Megkezd termelését a BASF technológiájú második kissűrűségű Polietilén gyár (LDPE-2).
1959. október 21.	- Megkezd üzemelését a Gázüzem gázvezetékéből és gázfogadó állomásból álló üzemegysége.	1992. január 1.	- A TVK ettől a naptól részvénytársasági formában működik tovább.
1961. január	- Öthónapos próbaüzem után elindul a termelés a Lakkfesték és Műgyantagyárban.	1993. október 25.	- Az Rt. négy termelőüzeme (Olefingyár, Polietilén gyár, Polipropilén gyár, Geotextília Üzem) átveszi az ISO 9001 minőségbiztosítási tanúsítványokat.
1962. március 22.	- A vállalat megkapja mai nevét: Tiszai Vegyi Kombinát (TVK).	1995. június	- A termelés versenyképtelensége miatt megszűnik a műtrágyagyártás.
1964. augusztus 15.	- A műtrágyagyár első egysége, a savüzem elindul.	1996. nyara	- A társaság részvényeinek tőzsdére vitelével elindul a TVK privatizációja.
1965. november 29.	- Több mint egy évi biztonságos üzemeltetés után ünnepélyesen felavatják a Műtrágyagyárat és vele a Tiszai Vegyi Kombinátot.	1996. október	- A szeméttégetőmű átadása után 13 évvel felavatják az új hulladékégető-művet.
1965. július 1.	- Az addig igazgató-helyettesként dolgozó Huszár Andort kinevezik a TVK igazgatójává.	1998. november 13.	- A TVK elnyeri a Nemzeti Minőségi Díjat.
1966. szeptember	- A Műanyaggyár első termelő egységében, a polietilén párnaszákok gyártó üzemben megkezdődik a termelés.	2000. március	- Megkezd a kereskedelmi termelést az indulásakor évi 140 000 tonna kapacitású PP-4 üzem.
1969. december 20.	- A Gazdasági Bizottság GB 10.190/69. sz. határozatában elfogadja egy új, LINDE technológiájú Olefingyár felépítését.	2001. április 20.	- A társaság közgyűlésén jóváhagyják a Petrolkémiai Fejlesztési Program (PPF) kidolgozását 400 millió euró tervezett költséggel.
1970. augusztus 24.	- Az első, kissűrűségű Polietilén gyár (Kispegy) üzembe helyezése.	2001. augusztus 13.	- A társaság üzemei közül elsőként az Olefin-1 üzemben debütál az APC folyamatirányítási rendszer.
1970. szeptember 15.	- Megkötik a Magyar-Szovjet Olefinkémiai egyezményt.	2003. november 28.	- A MOL közvetlen és „baráti kezekben” levő TVK részvényhánya meghaladja az 50 százalékot, így 2004 elejétől a TVK a MOL-csoportba integráltan működik.
1971. október 28.	- Hivatalosan is átadják a kissűrűségű Polietilén gyárat.	2005. október 18.	- Egy évi próbaüzem után felavatják a PPF új üzemeit, az Olefin-2 gyárat, a HDPE-2 gyárat és a kapcsolódó kiegészítő létesítményeket.
1975. március 3.	- Egy hónapos folyamatos termelés után ünnepélyesen felavatják az Olefingyárat.	2007. február	- A MOL közvetlen és közvetett tulajdoni hányada a TVK-ban meghaladja a 94 százalékot.
1978. november	- Ünnepélyesen felavatják a Műanyaggyárat, mely ekkor már agrofóliát, üreges poliolefin lemezeket, cartonplastot, tejsomogoló tömlőt, fúvott hordót is gyártott az 1966-tól előállított zsákok mellett.	2012. március 30.	- A XX. Magyar Innovációs Nagydíj pályázaton a TVK Tipplén K850 termékével elnyeri a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Innovációs Díját.
1979. június 1.	- Az évi 40 000 tonna kapacitású Polipropilén gyár (PP-1) ünnepélyes avatása.	2012. november	- Aláírják a tendergyőztes konzorciummal a butadién-kinyerő üzem megépítésére vonatkozó szerződést.

